

I.

F o r e s t i l l i n g

fra

P r æ s e s

for

det kongelige norske Videnskabselskab

om

Kongelig allerhøiest Approbation

paa

ny Statuter for bemeldte Selskab,

af Dato 25 Maj 1811.

Til Kongen.

Det kongelige norske Videnskabs-Selskab har ikke nydt den Naade at see sine Statuter confirmerede af Deres Majestæt. Skylden kan tildeels være min, men jeg bærer den gjerne, da min Hensigt har været god, nemlig den: at see dem dannede i en, som jeg troer, bedre Form førend de stadfæstedes af Deres Majestæt. Selskabets seneste Statuter ere af 6te December 1805. Hovedideen i samme er at værne om Selskabets betydelige Samlinger. Selskabets videnskabelige Bivirkning er der derved mindre taget Hensyn paa, og Vicepræsides er den eeneste der saa at sige kunde handle paa Selskabets Vegne og paa hvem Selskabets Flor eller Afmagt ene beroede.

Den nuværende Vicepræsides Biskop Bugge har den Fortjeneste af Selskabet, at have samlet og vedligeholdt dets Ejendele; men han har ogsaa været den første til at finde det Byrdesulde og Fejlagtige i Bestyrelsesmaaden; han har derfor foreslaaet en Direction ved Siden af Vicepræsides.

Skjøndt Selskabet ikke fra den videnskabelige Side er hvad det var kort efter at en Gummerus, en Schoning, en Suhm stiftede det, og medens de forherligede det ved deres Aand og Skrifter; saa kan det dog være og blive et gavnligt Samfund til Oplysnings og Videnskabeligheds Udbredelse i hine sjerne Egne, og, naar dets Indretning er bygget paa Grundfætninger, og dets Formaal svarer til de Midler det har i Hænde for at vedligeholde og fremme Videnskabelighed og Industrie, da vil ikkun Mænd der ligne dets oplyste Stiftere behøve at fremstaae for at gjengive det sin gamle Glands. Vort Nord mangler dem ikke, men Omstændigheder skal føre dem til netop at virke paa dette Sted, til dette Maal. Imidlertid er det Selskabets Ønske at berede dem Vejen, og hertil sigter de Forslag til nye Statuter for det kongelige norske Videnskabs-Selskab, som underdanigst forelægges Deres Majestæt.

De foreslagne væsentligste Forandringer ere: Selskabets Inddeling i, som jeg troer, hensigtsmæssigere Classer; en Directions Opret-

telse, bestaaende af Classernes Formænd, hvilken, tilligemed Vicepræsæs, skulle bestyre Selskabets Anliggender; den nøjagtige Bestemmelse af denne Directions Pligter, saavel som af enhver Selskabets Embedsmands: Vicepræsæsens, Secretairens, Cassererens, Bibliothekarens; og endeligen den større Værd som er sat paa Selskabets Medvirkning til Landbo- og Kunstfids Opmuntring og Belønning ved Præmier, hvilken ikke er benævnt i Statuterne af 1805, da den ene bestyredes af Vicepræsæs, men som nu er foreslaaet underlagt den 3die Classe: for de mathematiskke og physisk-oeconomiskke Videnskaber. De frivillige Bidrag, som aarligen indkomme til dette Djemed, ere ikke ubetydelige, og om de end ikke tillade Selskabet at udbrede sin Virksomhed udenfor det nordensjædske Norge, saa gavner den dog der, hvor den maaskee ogsaa meest behøves.

Under Deres Majestæts allernaadigste Beskyttelse vil Selskabet, som jeg haaber, virke Gavn, og dets Medlemmer, ledede af Almene-aand og sand Følelse for Videnskabelighed og sammes velgjørende Virkninger paa Nationerne, danne et nyttigt Samfund for Videnskabsdyrkere i det fjerne Nord, og virke til Udbredelse af Landbo- og Kunstfid, denne første Kilde til Velstand under alle Himmelegne.

Jeg forventer Deres Majestæts naadigste Tilladelse, til i denne Anledning at correspondere med det kongelige danske Cancellie, som vel bør forelægge Deres Majestæt Statuterne til endelig Stadfæstelse førend de bekjendtgjøres i Lovform.

Sorgenfri, den 25 Maj 1811.

Underdanigst

Christian Friderich.

Vi ville allernaadigst have Ederes Kjærlighed bemyndiget til at brevvefle med Vort danske Cancellie om, at samme ved nærmere allerunderdanigst Forestilling maatte forelægge Os de foreslaaede nye Statuter for det norske Videnskabers Selskab.

Kjøbenhavn, den 6te Junii 1811.

Frederik R.